

Barcelona Activa **Iniciativa emprendora**

**Informes
en profunditat**

10

Les ràtios financeres

Barcelon**a**ctiva

Ajuntament
de Barcelona

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa
i Ocupació

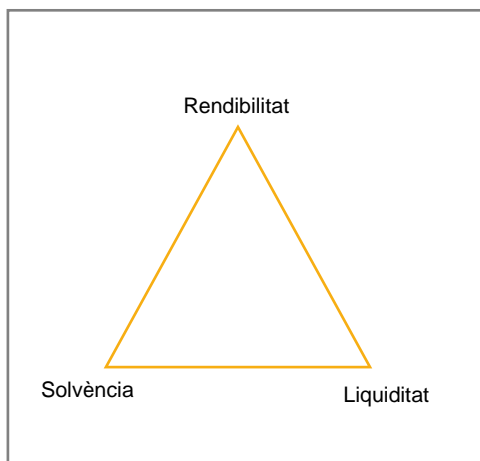
Unió Europea
Fons Europeu de Desenvolupament Regional
"Una manera de fer Europa"

Índex

- 01** Introducció
- 02** Els estats financers
- 03** La liquiditat
- 04** La solvència
- 05** La rendibilitat
- 06** Conclusions

01. Introducció

Per fer una anàlisi financera completa de l'empresa no només cal fer un estudi de la comptabilitat i dels estats financers -balanç de situació, compte de resultats, fluxos de tresoreria, EOAF,...- sinó que també podem fer una anàlisi dels estats financers a través de les ràtios.

Les **ràtios financeres** són coeficients que mostren una relació entre dues variables comptables de l'empresa. Un bon analista pot deduir la situació de l'empresa a través de les ràtios financeres ja que ens mostren gran varietat d'aspectes i ens permeten veure la seva evolució en el temps.

Les ràtios ens permeten estudiar la posició financera de l'empresa des dels següents aspectes:

- **Liquiditat:** capacitat de l'empresa per fer front als deutes i obligacions a curt termini.
- **Solvència:** capacitat de l'empresa per fer front a les seves obligacions i deutes en general -tant a llarg com a curt termini-.
- **Rendibilitat:** capacitat de l'empresa per generar beneficis o guanys aconseguits per cada euro utilitzat o invertit. Per tant, la rendibilitat és un concepte relatiu i hi ha diversos conceptes de rendibilitat tal com veurem.

02. Els estats financers

ACTIU		PASSIU		
Actiu fix	Actiu Circulant	Recursos Propis	Deutes LL/T	Deutes C/T
Immobilitzat Immaterial	Existències	Capital		
Immobilitzat Material	Clientela	Aportacions Equip Promotor	Préstecs i Crèdits LL/T	Préstecs i Crèdits C/T
Amortitzacions	Disponible	Reserves		Empreses Proveïdores

El **balanç de situació** ens mostra la situació patrimonial de l'empresa i està format per l'actiu i el passiu, és a dir, els béns i deutes, així com drets i obligacions que té l'empresa, i com els hem finançat, ja siguin recursos propis o aliens –deutes -. L'**actiu fix** està conformat per aquells béns que estan a l'empresa més de 12 mesos, mentre que el circulant **sovint -ja que hi ha pòlisses a 3 anys-** és aquell que està menys d'un any. Per tant l'**actiu circulant** està format per les existències –estoc -, els clients que ens deuen diners i la tresoreria, els diners que tenim a la caixa.

Respecte al **passiu**, aquest està format pels recursos propis, els deutes a llarg termini i el **passiu circulant** o **exigible a curt termini**, que està format pels proveïdors a qui devem diners pels productes que els hem comprat i els préstecs i crèdits a curt termini que hem de pagar a les entitats financeres.

Per elaborar les ràtios a part del balanç de situació també necessitem el **compte de resultats**, és a dir, la diferència entre els **ingressos** i les **despeses** de l'empresa i el benefici que obtenim. Aquest és un exemple de compte de resultats:

Compte de Resultats
Vendes
- Compres
- Altres despeses
- Salaris
- Amortitzacions
- Provisions
BAll (Benefici abans d'impostos i d'interessos)
+/- Resultat financer
+/- Resultat extraordinari
BAAI (Benefici abans d'impostos)
- Impost de societats
Benefici net

03. La liquiditat

Per estudiar la liquiditat de l'empresa i la capacitat d'aquesta per fer front a les obligacions i deutes a curt termini haurem de fixar-nos en la relació entre les magnituds que conformen l'actiu circulat -existències, clientela i tresoreria- i el passiu circulat -crèdits i préstecs a curt termini i proveïdors-. Les més importants són la **ràtio de liquiditat**, l'**Acid Test**, i finalment per veure la liquiditat dels crèdits utilitzarem la **ràtio de període mig de cobrament i pagament**.

$$\text{Ràtio de liquiditat} = \frac{\text{Actiu circulat}}{\text{Passiu circulat}}$$

La relació entre aquestes dues magnituds ens mostra quants euros estan disponibles a tresoreria o bé quants en tenim de realitzables a curt termini en el nostre actiu per cada euro compromès en deutes i obligacions a curt termini. Per tant, aquesta ràtio mesura, de forma molt general, la relació entre la nostra disponibilitat de tresoreria a curt termini i la necessitat de tresoreria a curt termini per respondre els deutes a curt termini. **El valor òptim d'aquesta ràtio sol oscil·lar entre 1 i 1,5, és a dir, que la situació òptima es que hi hagi entre 1 o 1,5 euros d'actiu circulat per cada euro de passiu circulat.** Si en tenim més de 2 significaria que tenim un excés de tresoreria i que podem invertir en altres actius.

L'**Acid Test** ens mostra una imatge més precisa de la liquiditat de l'empresa ja que elimina de l'actiu circulat la partida d'existències que generalment és la part menys líquida i, per tant, és més difícil tornar-la a convertir en diners –realitzable-. El valor mig d'aquesta ràtio a l'Estat espanyol és 0,8, el que suposa que **per cada 100 euros de deutes a curt termini, l'empresa en disposa de 80 en tresoreria** o en actius convertibles en tresoreria ràpidament per fer-los front.

$$\text{Àcid Test} = \frac{\text{Actiu circulat} - \text{Existències}}{\text{Passiu circulat}}$$

Per entendre com és que amb només 80 euros de tresoreria es poden fer front a 100 euros de deutes, en el cas de l'exemple anterior cal que entenguem les ràtios de gestió, que estudiem cadascuna de les partides que conformen el circulat d'una empresa (especialment clients i proveïdors):

$$\text{Termini de cobrament} = \frac{\text{Clients}}{\text{Vendes}} \times 365 \qquad \text{Termini de pagament} = \frac{\text{Proveïdor}}{\text{Compres}} \times 365$$

Amb aquestes **ràtios de gestió** podem veure el **nombre de dies** que transcorren des que s'efectua una venda fins el moment en què es cobra -en el cas del termini de cobrament-. Per contra, en el cas dels terminis de pagament obtindrem el nombre de dies que transcorren des que s'efectua la compra fins que es paga aquesta compra. Per això si el termini de cobrament és superior al termini de pagament, direm que l'empresa s'està finançant a través dels seus proveïdors i encara que tingui una ràtio d'Acid Test relativament baixa no tindrà problemes per fer front a les obligacions a curt termini.

04. La solvència

Les ràtios de solvència mesuren la capacitat de l'empresa per fer front als seus compromisos a mesura que vagin venent. Per això, és important fer un estudi de l'estructura de l'endeutament i de les càrregues financeres que comporta per veure quins efectes pot tenir en l'empresa a llarg termini. Els més importants són la **ràtio d'endeutament**, la **ràtio de qualitat del deute** i la **despesa financera**.

$$\text{Ràtio d'endeutament} = \frac{\text{Total de deutes}}{\text{Passiu}}$$

El valor òptim se situa entre el 0,4 i el 0,6. En cas de ser superior a 0,6 indica que el volum de deutes és excessiu i l'empresa està perdent autonomia financera davant de tercers o, el que és el mateix, s'està descapitalitzant. Per tant, ens proporciona informació sobre la composició del deute de l'empresa, si està molt fonamentada en els recursos externs i si té capacitat per endeutar-se encara més.

La ràtio de qualitat del deute ens mostra quins són els compromisos a curt termini que l'empresa té respecte al total de deutes. Aquesta ràtio està molt relacionada amb la ràtio de despesa financera, ja que generalment un endeutament basat en el curt termini indica que les càrregues financeres seran més elevades. Per tant, el valor d'aquesta ràtio serà millor quan més baixos siguin els deutes a curt termini.

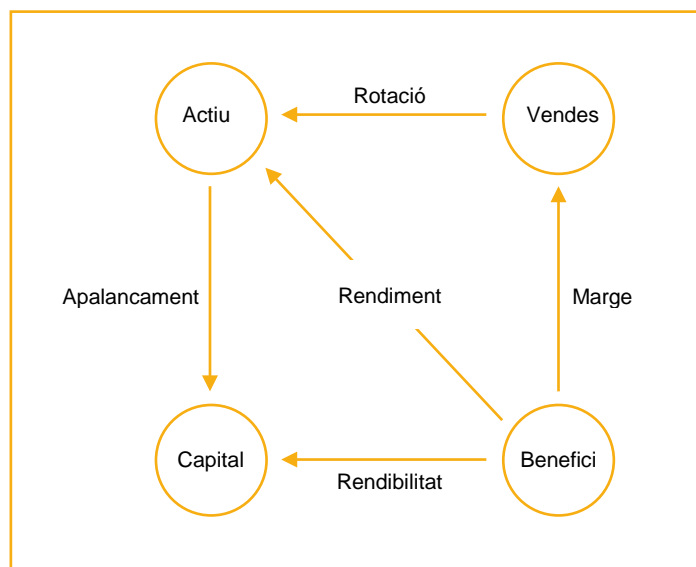
$$\text{Ràtio de qualitat del deute} = \frac{\text{Deutes a curt termini}}{\text{Total de deutes}}$$

Finalment, tenim la **ràtio de despesa financera**. És una de les ràtios claus per entendre l'efecte de l'endeutament de l'empresa en el compte de resultats, ja que ens mostra les càrregues financeres respecte a les vendes. Quan la ràtio és superior a 0,05 indica que les despeses financeres són excessives.

$$\text{Ràtio de despesa financera} = \frac{\text{Despesa financera}}{\text{Vendes}}$$

05. La rendibilitat

Fins ara hem analitzat l'empresa en la vessant de la liquiditat i la solvència. Ara falta fer una anàlisi de la rendibilitat per estudiar la potencialitat de generar beneficis i la seva rendibilitat tant actual com futura. En aquest esquema podem veure quines són les relacions entre els estats financers i les ràtios en relació amb la rendibilitat:

El primer que cal estudiar són els diversos tipus de rendibilitats. Primer de tot tenim la **rendibilitat econòmica**, que relaciona el benefici brut que genera el negoci -benefici abans impostos i interessos, BAI- i els actius necessaris per aconseguir aquest benefici.

$$\text{Rendibilitat econòmica} = \frac{\text{BAI}}{\text{Actiu}}$$

Aquesta fórmula la podem desgranar entre **marge** -quin benefici obtinc de les vendes- i la **rotació** -el nombre de vegades que amb les vendes cobreixo els elements necessaris que m'han ajudat a aconseguir aquestes vendes, l'actiu-.

$$\text{Rendibilitat econòmica} = \text{Marge} \times \text{Rotació} \qquad \text{Rendibilitat econòmica} = \frac{\text{BAI}}{\text{Vendes}} \times \frac{\text{Vendes}}{\text{Actiu}}$$

Per tant, ara puc veure quin tipus de negoci tinc entre mans, ja que un baix marge m'obligarà a rotar molt, és a dir, a vendre molt per poder cobrir l'actiu i viceversa.

La **rendibilitat financera**, ens mostra el benefici net generat en relació amb la inversió que han fet els propietaris de l'empresa. Per tant, per dir-ho en altres paraules, ens mostra la rendibilitat per unitat invertida i això de retruc és un bon índex per invertir els nostres diners.

$$\text{Rendibilitat financera} = \frac{\text{Benefici net}}{\text{Capital propi}}$$

La rendibilitat financera ens serveix per estudiar el **palanquejament financer**, ja que ens permet avaluar la relació entre el deute i els capitals propis per un costat i l'efecte de la despesa financera en els resultats ordinaris. En principi quan el palanquejament financer sigui positiu significa que l'ús del deute ens permet augmentar la rendibilitat financera de l'empresa i, per tant, en conseqüència l'endeutament és convenient.

$$\text{Palanquejament financer} = \frac{\text{Actiu}}{\text{Capital propi}} \times \frac{\text{BAI}}{\text{BAIL}}$$

06. Conclusions

Les ràtios financeres són una eina que ens ajuda a comprendre la situació financera de l'empresa. Evidentment varien en funció de quin és el sector en què es mou l'empresa i de les característiques inherents del negoci, però ens ajuden a fer unes anàlisis financeres acurades sobre la viabilitat, la rendibilitat, la liquiditat, la solvència, a fi i efecte de millorar la gestió de l'empresa. És, doncs, una eina molt utilitzada tant per les empreses en el control de gestió, com pels bancs i caixes per valorar els risc de crèdit. Malgrat tot, **cal tenir en compte que en els inicis de l'empresa és molt difícil analitzar-la a través de les ràtios** ja que encara no s'ha consolidat el nivell de vendes i cal veure com evoluciona la seva estructura de l'endeutament i la rendibilitat.

Elaborat per l'Equip de Barcelonanetactiva a partir de les següents fonts d'informació:

- Goxens, M. Àngels *"Análisis de Estados Contables"* Ed. Prentice Hall.
- Amat, Oriol *"Análisis de Estados Financieros"* Editorial Gestión 2000.

© Barcelona Activa SAU SPM, 1998-2011 - Darrera actualització: 27/02/2011

Tot i que s'ha extremat en tot el possible la cura a assegurar l'exactitud i fidelitat d'aquesta informació i de les dades contingudes, Barcelona Activa SAU SPM no pot acceptar cap responsabilitat legal per les conseqüències que es puguin derivar d'accions empreses com resultat de les conclusions que es puguin extreure d'aquest informe.